

วิทยาลัยคุณธรรม: สร้างได้อย่างไรในวิทยาลัยพยาบาล ในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก

สุทัศน์ เหมทานนท์*

“ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นพื้นฐานของความดีทุกอย่าง เด็กๆจึงต้องฝึกฝนอบรม ให้เกิดมีขึ้นในตนเอง เพื่อจักได้เติบโตขึ้นเป็นคนดีมีประโยชน์ และมีชีวิตที่สะอาด ที่เจริญมั่นคง” พระบรมราโชวาทในรัชกาลที่ 9 ที่พระราชทานลงพิมพ์ในหนังสือวันเด็ก ปีพุทธศักราช 2531 เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2530

เป้าหมายของการศึกษา คือ การสร้างคนดี คนเก่งและคนมีน้ำใจให้แก่บ้านเมือง วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสถาบันพระบรมราชชนก จะจัดการศึกษาได้ตามเป้าหมายข้างต้น จึงต้องเป็นทั้ง “วิทยาลัยที่มีคุณภาพ” และ “วิทยาลัยที่มีคุณธรรม” คุณภาพของการศึกษามีเหตุปัจจัยหลายประการ เหตุปัจจัยที่สำคัญที่สุด สองประการ คือ 1. มีครูที่ศรัทธาในอาชีพครู มีความรู้อย่างดีในวิชาที่สอน และเป็นคนดี 2. มีการวางแผนและจัดการเรียนการสอนให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของวิชาและหลักสูตร ส่วนวิทยาลัยคุณธรรม เน้นการสร้างคุณธรรมผ่านการออกแบบข้อปฏิบัติของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาทุกคน เป็นข้อปฏิบัติที่ผู้ปฏิบัติกำหนดขึ้นเอง เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมที่เสริมสร้างคุณธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่เยาวชนอย่างยั่งยืน สนับสนุนกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและเด็ก ทั้งนี้หลังจากดำเนินการ โรงเรียนคุณธรรมแล้ว จะต้องทำการวัดผลการดำเนินงานว่าพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในโรงเรียน “ลดลง” หรือไม่ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ “เพิ่มขึ้น” อย่างไร หากมีคุณธรรมเด็กมีศรัทธา และเห็นคุณค่าในตัวเอง เห็นภาพอนาคตที่ดีของตนรออยู่ข้างหน้า เขาก็จะเดินทางไปในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 กำหนดวัตถุประสงค์ มุ่งให้มีการวางรากฐานให้คนไทยเป็นคนที่มีสมบูรณ์ มีคุณธรรม จริยธรรม และจากการวิเคราะห์สถานการณ์และแนวโน้มของ สังคมไทย พบว่า คนไทยส่วนใหญ่ยังมีปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม เช่น ความมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และ จิตสาธารณะ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2560)

---

* ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุพรรณบุรี

ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.2560 – 2564 มุ่งเน้นความสำคัญในการสนับสนุนให้บุคลากรทุกระดับได้รับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่พึงงามให้บุคลากร เพื่อปฏิบัติงานร่วมกันอย่างมีความสุขและมีประสิทธิภาพ มีการสร้างจิตสำนึกที่ดีสามารถนำหลักคุณธรรมและน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องให้เกิดความสุข ทั้งยังเกิดประโยชน์และความมั่นคงต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ มีการส่งเสริม ยกย่องเชิดชูบุคคลหรือองค์กรที่เป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมและการทำความดี แสวงหาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอย่างเหมาะสมทันสมัย โดยมุ่งเน้นความโปร่งใส ประหยัด เป็นธรรม และมีประสิทธิภาพ รวมถึงการสร้างและขยายเครือข่ายการพัฒนาในหน่วยงานต่างๆ ให้มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมแก่บุคลากรในองค์กรได้อย่างเหมาะสมกับบริบท โดยมีการดำเนินการทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคและมีการสนับสนุนด้านต่างๆ (คณะกรรมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม กระทรวงสาธารณสุข, 2560)

จากประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2549 ได้ระบุมาตรฐานการอุดมศึกษาว่ามี 3 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ การอุดมศึกษา และมาตรฐานด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้ และสังคมแห่งการเรียนรู้สำหรับด้านที่เกี่ยวกับนักศึกษา คือ มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต ได้มีการระบุไว้ว่า “บัณฑิตระดับอุดมศึกษาเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความสำนึกและความรับผิดชอบในฐานะพลเมืองและพลโลก” จากมาตรฐานที่กำหนดข้างต้น วิทยาลัยพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่ผลิตพยาบาลวิชาชีพ จำเป็นต้องเร่งรัดในการสร้างมาตรฐานคุณภาพของบัณฑิตโดยหาแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ จากประเด็น การเปลี่ยนแปลงและปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ วิทยาลัยพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องพัฒนาทั้งด้านความรู้ และคุณธรรมจริยธรรม สามารถนำไปสู่การปฏิบัติที่แท้จริง ดังนั้นการที่จะสร้างบัณฑิตที่ดี จึงต้องมีแนวทางในการพัฒนาที่ดีจึงจะได้บัณฑิตที่มีคุณภาพ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

สภาพปัจจุบันของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุพรรณบุรี จากการศึกษาของจันทร์ฉาย มณีวงษ์ (2558) ได้ศึกษา การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยของนักศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุพรรณบุรี พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ 3 เรื่อง ได้แก่ การตรงต่อเวลา การแต่งกายผิดกฎระเบียบของวิทยาลัย และการรักษาความสะอาด ซึ่งบ่งบอกถึงปัญหาในเยาวชนที่เป็นกำลังของชาติ สิ่งเหล่านี้เป็นสัญญาณเตือนอันตราย ที่เรียกร้องให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรเร่งให้ความสนใจแก้ไขปัญหาในกลุ่มเด็กและเยาวชนโดยด่วน สถาบันการศึกษาถูกคาดหวังจากบุคคลต่างๆ ว่าจะเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมเคียงคู่กับครอบครัวและสถาบันศาสนา โดยทุกภาคส่วนในสังคมต่างร่วมมือกันทำบทบาทหน้าที่ของตนเองในการสรรค์สร้างคุณธรรมจริยธรรมที่พึงงามให้เกิดขึ้นในสังคมได้

สร้างวิทยาลัยคุณธรรมอย่างไร

ภารกิจด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ภารกิจหนึ่ง คือ การผลักดัน ส่งเสริมและพัฒนาหน่วยงานให้ดำเนินการสู่หน่วยงานคุณธรรม เพื่อสร้างระบบบรรณานุกรมในการบริการและบริหารงานที่มีคุณภาพ ทำงานบนพื้นฐานความรู้คู่คุณธรรม เกิดวัฒนธรรมการทำงานที่โปร่งใสซื่อสัตย์ บุคลากรทำงานอย่างมีความสุข ดังนั้น หน่วยงานทุกแห่ง จึงสมควรได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจังและต่อเนื่องเพื่อให้บุคลากรได้รับการพัฒนาด้านคุณธรรม ทุกระดับ และทุกพื้นที่ นำสู่การเป็นวิทยาลัยคุณธรรม

กระบวนการพัฒนาวิทยาลัยคุณธรรม มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้บริหารกำหนดนโยบายในการพัฒนาวิทยาลัยคุณธรรม พร้อมประกาศนโยบายและเจตนารมณ์ให้ชัดเจน อันจะเป็นกลไกและแนวทางในการขับเคลื่อน ได้อย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างการรับรู้ และการยอมรับ

การสร้างการรับรู้เป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการพัฒนาวิทยาลัยคุณธรรม จัดเป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก เพื่อให้ทุกคนเข้าใจ เกิดการรับรู้ และมีการยอมรับ ซึ่งให้เห็นผลดีที่จะเกิดกับนักศึกษา อาจารย์และบุคลากร ตลอดถึงประชาชน ผู้รับบริการที่บุคลากรทางด้านสุขภาพให้การดูแล

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างครูแกนนำ และนักศึกษาแกนนำ

ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับการคัดเลือกแกนนำ ให้มั่นใจว่าเมื่อแกนนำได้รับการอบรมกระบวนการพัฒนาวิทยาลัยคุณธรรมแล้ว ต้องมอบหมายงาน ให้โอกาสในการปฏิบัติงานตามที่ได้รับอบรมมา มีการพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงานตามความจำเป็นเพิ่มเติม ได้รับการเสริมแรงเชิงบวก และกำลังใจในการทำงาน จากผู้บริหาร ร่วมวางแผนปฏิบัติงาน และประเมินความก้าวหน้าของงานในแต่ละช่วง และประเมินผลงานร่วมกัน

ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์ของวิทยาลัยพยาบาล

คุณธรรมอัตลักษณ์ที่สามารถนำไปแก้ปัญหาในวิทยาลัยได้จริง จะต้องได้มาจากการประชุมระดมความคิดของทุกกลุ่มบุคคล คือ ผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา และบุคลากร หลักสำคัญของการกำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์ของวิทยาลัย คือ การแปลงคุณธรรมเป้าหมายให้เป็นจริยธรรมหรือพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวก ที่สามารถวัดและประเมินได้จริง

ขั้นตอนที่ 5 การกำหนดวิธีบรรลุคุณธรรมอัตลักษณ์ของวิทยาลัยพยาบาล

คุณธรรมอัตลักษณ์เป็นเป้าหมายของการปฏิบัติงาน ส่วนวิธีการช่วยให้บรรลุเป้าหมาย มี 4 วิธีการได้แก่

ขั้นตอนที่ 5.1 การจัดทำโครงการคุณธรรม

ขั้นตอนที่ 5.2 การเป็นแบบอย่างที่ดีซึ่งกันและกัน

ขั้นตอนที่ 5.3 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรม

ขั้นตอนที่ 5.4 การบูรณาการคุณธรรมในการจัดการเรียนรู้ และรวมทั้งวิธีการอื่นๆที่พิจารณาแล้วมีความเหมาะสม

ในการนำมาใช้เพิ่มเติม

ขั้นตอนที่ 6 ลงมือปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายการเปลี่ยนแปลง (คุณธรรมอัตลักษณ์)

การลงมือปฏิบัติเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุด หลังจากที่ได้คุณธรรมอัตลักษณ์ของวิทยาลัยแล้ว วิทยาลัยต้องเร่งลงมือปฏิบัติทันที และต้องกระตุ้นสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย เพื่อให้เกิดการปฏิบัติทั้งวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 7 สร้างกลไกการขับเคลื่อนวิทยาลัยคุณธรรม

กระบวนการพัฒนาวิทยาลัยคุณธรรม มีเครื่องมือที่สำคัญที่เป็นกลไกในการขับเคลื่อน ที่จะช่วยให้วิทยาลัยประสบความสำเร็จดังนี้

ขั้นตอนที่ 7.1 การวางแผนของวิทยาลัยคุณธรรม

กลไกสำคัญในการขับเคลื่อน ได้แก่ การกำหนดนโยบาย และประกาศให้ทุกคนทราบและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาให้เป็นวิทยาลัยคุณธรรม โดยจัดทำแผนให้รองรับการดำเนินงานตามนโยบายให้เป็นรูปธรรม

ขั้นตอนที่ 7.2 การสร้างการมีส่วนร่วม

ผู้บริหารต้องคำนึงถึงความมีส่วนร่วมได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม ควรให้โอกาสทุกกลุ่มในการให้ข้อมูล ให้คำแนะนำ ให้โอกาสร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหา และร่วมชื่นชมความสำเร็จในการพัฒนาวิทยาลัยคุณธรรม

ขั้นตอนที่ 7.3 การส่งเสริมสนับสนุนและเสริมแรง

การเสริมแรงเชิงบวกที่ผู้บริหารเลือกใช้ การชมเชย การยกย่อง ให้เกียรติ ให้โอกาสร่วมงาน จะเป็นเครื่องมือที่ช่วยส่งเสริมให้การขับเคลื่อนวิทยาลัยคุณธรรมเป็นไปอย่างอบอุ่น เป็นกันเอง และเพิ่มแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานได้

ขั้นตอนที่ 7.4 การนิเทศติดตาม

ระบบการนิเทศเพื่อเยี่ยมชม eworkn คุณธรรม มุ่งให้คำปรึกษา แนะนำ และกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมทั้งวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 7.5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นเครื่องมือที่นิยมใช้ ซึ่งให้ความสำคัญกับการใช้ข้อมูลพัฒนาประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นกระบวนการจัดการความรู้ ประกอบด้วยการค้นหา สร้าง รวบรวม ถิ่นกรอง และจัดเก็บความรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้ที่ใช้ข้อมูลสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ตลอดเวลา

ขั้นตอนที่ 7.6 การประเมินผล

วิทยาลัยมีคุณธรรมอัตลักษณ์ ทำหน้าที่เป็นเป้าหมายในการปฏิบัติงาน มีeworkn คุณธรรมเป็นเครื่องมือเพื่อบรรลุเป้าหมายของการปฏิบัติงาน รวมทั้งการสร้างแบบอย่างที่ดี การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรม และการบูรณาการคุณธรรมในชั้นเรียนครบทุกประการแล้ว ต้องจัดทำประเมินผล เพื่อให้ทราบผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักศึกษาไปในทางที่ดีขึ้นหรือไม่

ตัวชี้วัดวิทยาลัยคุณธรรม

1. มีกระบวนการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมทั้งวิทยาลัย
2. ใช้eworkn คุณธรรม/กิจกรรมเป็นเครื่องมือในการพัฒนา
3. มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น
4. พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลดลง
5. เกิดกระบวนการมีส่วนร่วม
6. มีองค์ความรู้และมีการบูรณาการในชั้นเรียน
7. เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านพัฒนาคุณธรรม

ขั้นตอนที่ 7.7 การถอดบทเรียน

การถอดบทเรียน หมายถึง การทบทวนประสบการณ์และการเรียนรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานจริงในการพัฒนาวิทยาลัยคุณธรรม โดยทบทวนสิ่งที่ปฏิบัติ ทำความเข้าใจ สรุปความรู้วิเคราะห์เหตุและปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว การถอดบทเรียนเป็นวิธีการช่วยให้โรงเรียนคุณธรรมรู้จากความสำเร็จหรือความผิดพลาดในการปฏิบัติงานที่ผ่านมา เพื่อประโยชน์ในการสรุปบทเรียนที่เป็นรูปธรรมที่ได้จากกระบวนการพัฒนาวิทยาลัยคุณธรรม ทั้งผลการดำเนินงานตามอัตลักษณ์ของวิทยาลัยซึ่งเป็นเป้าหมาย และปัจจัยที่ส่งผลให้ประสบความสำเร็จ และกระบวนการทำงานแบบใหม่ๆ ซึ่งเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานจริง โดยไม่ได้คาดหมายล่วงหน้า ทั้งกระบวนการที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงาน และกระบวนการที่พึงระมัดระวังในการปฏิบัติงานต่อไป

ขั้นตอนที่ 7.8 การประชาสัมพันธ์

การประชาสัมพันธ์จะช่วยการขยายผลการพัฒนาวิทยาลัยคุณธรรมให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น เป็นประโยชน์กับวิทยาลัยอื่น ช่วยให้ผู้การปฏิบัติงานพัฒนาวิทยาลัยคุณธรรมที่ถูกต้อง และเป็นประโยชน์กับภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้เกิดความร่วมมือและส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณธรรมแก่เยาวชนของประเทศ (ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มุลินีวิทยุสถิตริคุณ, 2560)

บทบาทของผู้บริหารในการขับเคลื่อนวิทยาลัยคุณธรรม

บทบาทของผู้บริหารเป็นปัจจัยของการพัฒนาวิทยาลัยคุณธรรม ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำ มีทักษะในการบริหารจัดการ กำกับติดตามการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ และประเมินการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เป็นหลักประกันให้การพัฒนาวิทยาลัยคุณธรรมประสบความสำเร็จ

การดำเนินงานของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี

นโยบายวิทยาลัยคุณธรรม

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี มีนโยบายในการพัฒนาวิทยาลัยคุณธรรม เพื่อให้การดำเนินงานของวิทยาลัยมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ จึงได้กำหนดนโยบายการพัฒนาวิทยาลัยคุณธรรมดังนี้

1. ส่งเสริมบุคลากรและนักศึกษาให้มีการพัฒนาคุณภาพควบคู่กับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
2. พัฒนาบุคลากรและนักศึกษาให้มีคุณธรรมจริยธรรมและน้อมหลักธรรมมาใช้ในการปฏิบัติงาน การศึกษา และการใช้ชีวิต เพื่อป้องกันการกระทำความผิดหรือการแสดงออกในพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ส่งผลให้สามารถปฏิบัติงานตามระเบียบและจรรยาบรรณที่กำหนด
3. จัดระบบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โปร่งใส ตรวจสอบได้ และส่งเสริมการปฏิบัติงานโดยสุจริต ยึดหลักความดีงาม มุ่งผลสัมฤทธิ์และประโยชน์ต่อส่วนรวม
4. พัฒนาบุคลากรและนักศึกษาให้มีคุณธรรมจริยธรรมโดยนำค่านิยมองค์กร กระทรวงสาธารณสุข (MOPH) และคุณธรรมที่พึงประสงค์ตามแบบแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรม กระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2560-2564) 4 ประการ คือ พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา
5. ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรและศึกษาน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต
6. ส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและสามัคคี เพื่อให้บุคลากรและนักศึกษาเกิดความสุขในการทำงานและดำเนินชีวิตในวิทยาลัย

อัตลักษณ์คุณธรรมของวิทยาลัย มี 3 ประการ คือ

1. รับผิดชอบ หมายถึง มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มความสามารถช่วยเหลืองานต่างๆ ของวิทยาลัยให้บรรลุเป้าหมาย เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดี
2. ซื่อสัตย์ หมายถึง ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อตรง โปร่งใส ตรวจสอบได้
3. จิตอาสา หมายถึง เสียสละในการทำสิ่งต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคมโดยไม่หวังผลตอบแทน

อัตลักษณ์	พฤติกรรมที่คาดหวัง
รับผิดชอบ	-ปฏิบัติตามกฎระเบียบหรือแนวทางที่วิทยาลัยกำหนด -เข้าใจบทบาท หน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง -ยอมรับคำติชม เรียนรู้จากความผิดพลาดและพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่อง -เสียสละ อุทิศตน มุ่งมั่นทุ่มเททำงานจนสำเร็จ -เอาใจใส่ให้บริการ
ซื่อสัตย์	-ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ -ตรงต่อเวลา -ยึดมั่นในหน้าที่อย่างเคร่งครัด
จิตอาสา	-แบ่งปันสิ่งของความรู้ หรือประสบการณ์ให้กับผู้อื่น -ช่วยเหลือผู้อื่น โดยไม่ต้องมีการร้องขอ -ให้ความร่วมมือกับวิทยาลัย ชุมชนหรือสังคมในด้านต่างๆ -มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณของวิชาชีพ

วิทยาลัยได้ดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อขับเคลื่อนวิทยาลัยคุณธรรม ประกอบด้วย

กิจกรรมพัฒนานักศึกษาให้มีคุณธรรมจริยธรรมด้วยระบบบ้านสุพรรณนิการ์

วิทยาลัยได้แบ่งนักศึกษา อาจารย์ และบุคลากรทุกคนในวิทยาลัยเป็นบ้าน เพื่อให้มีการดูแล พุดคุยอบรม ทำกิจกรรมร่วมกัน สร้างความรักความอบอุ่นส่งผลให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างเอื้ออาทร ซึ่งทุกคนจะมีแฟ้มข้อมูลของทุกคนในบ้านเพื่อเป็นข้อมูลในการดูแล และแต่ละบ้านได้จัดกิจกรรมต่างๆ เชิงจิตอาสาดูแลพื้นที่ต่างๆ ในวิทยาลัยให้สะอาด น่าอยู่ ตลอดจนได้นำกิจกรรมดีๆ ไปแบ่งปันให้กับนักเรียน ประชาชนในชุมชน

กิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้วยระบบครูประจำชั้น

นักศึกษาทุกชั้นปีจะมีอาจารย์ประจำชั้นๆ ละ 4 ท่าน เพื่อดูแลนักศึกษาอย่างใกล้ชิด อาจารย์จะมีชั่วโมงในการพบนักศึกษาทุกสัปดาห์ มีการจัดกิจกรรมร่วมกันในแต่ละชั้นปี เพื่ออบรมคุณธรรมหรือพุดคุยกับนักศึกษา และเมื่อพบนักศึกษาที่ต้องการให้การช่วยเหลือจะมีการส่งข้อมูลต่ออาจารย์ประจำบ้านเพื่อดูแลอย่างใกล้ชิดต่อไป

กิจกรรมส่งเสริมความเข้าใจและศรัทธาในสถาบันศาสนา

1. กิจกรรมทำบุญตักบาตรในตอนเช้าและในวันสำคัญต่างๆ ส่งเสริมให้นักศึกษา อาจารย์ ข้าราชการและบุคลากร ได้ทำบุญตักบาตรในตอนเช้า และในวันสำคัญต่างๆ ได้แก่ วันไหว้ครู วันพยาบาลแห่งชาติ วันสถาปนาวิทยาลัย และเข้าร่วมกิจกรรมทำบุญตักบาตรกับทางจังหวัดเนื่องในวันสำคัญต่างๆ เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันเข้าพรรษา วันวิสาขบูชา วันพ่อแห่งชาติ วันแม่แห่งชาติ

2. กิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา สนับสนุนการเข้าร่วมและจัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา ดังนี้ วันเข้าพรรษาโดยนำเทียนประจำพรรษาไปถวายวัด ในวันวิสาขบูชา วันมาฆบูชาเข้าร่วมกิจกรรมเวียนเทียน นั่งสมาธิ เดินธรรมยาตรา วันออกพรรษากิจกรรมตักบาตรเทโว

กิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1. กิจกรรมขยะรีไซเคิล จัดให้มีโครงการเปลี่ยนขยะให้เป็นเงินในโครงการขยะรีไซเคิล โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการดำเนินงานที่มาจากทุกฝ่ายในวิทยาลัย และได้ทำการแยกคัดกรองขยะที่ไม่ใช่แล้ว เช่น กระดาษชนิดต่างๆ ขวด พลาสติก

กิจกรรมศาสนานำชีวิต

1. กิจกรรมสวดมนต์นั่งสมาธิก่อนเรียน ในแต่ละวันของการเรียนนักศึกษาจะมีการเข้าแถวเคารพเพลงชาติ ไหว้พระสวดมนต์ และนักศึกษามีการไหว้พระสวดมนต์ตอนเย็นทุกวัน

2. กิจกรรมต้นไม้ธรรมะ ศูนย์คุณธรรมได้นำสุภายิต ข้อคิด คติธรรมทางศาสนา มาคิดไว้ตามอาคาร ต้นไม้ บริเวณหอพัก เพื่อให้ได้เรียนรู้คติธรรมต่างๆ เพื่อจะนำไปพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

3. กิจกรรมปาฐกถาธรรม วิทยาลัยได้นิมนต์พระมาบรรยายธรรม ปาฐกถาธรรมแก่นักศึกษาเนื่องในวันสำคัญต่างๆ เช่น วันแม่แห่งชาติ วันพ่อแห่งชาติ วันสงกรานต์ วันครู วันขึ้นปีใหม่

4. กิจกรรมอบรมคุณธรรมจริยธรรมสำหรับบุคคลและนักศึกษา วิทยาลัยจัดให้อาจารย์ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษาทุกคน ได้อบรมคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้บุคลากรทุกคนในวิทยาลัยมีความเข้าใจในหลักธรรมะ สามารถนำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

การคัดเลือกคนดีศรีวิทยาลัย

วิทยาลัยได้จัดให้มีการคัดเลือกคนดีศรีวิทยาลัยขึ้นเป็นประจำทุกปี ประกอบด้วย อาจารย์ที่เป็นแบบอย่างด้านการสอนภาคทฤษฎี แบบอย่างด้านการสอนภาคปฏิบัติ อาจารย์ขวัญใจนักศึกษา เจ้าหน้าที่ที่เป็นแบบอย่างและขวัญใจ ส่วนนักศึกษาได้จัดให้มีการคัดเลือกคนดีศรีวิทยาลัยรุ่นละ 1 คน มีการมอบรางวัลเนื่องในวันไหว้ครูพร้อมกับประกาศเชิดชูเกียรติในบอร์ดบุคลากรดีเด่นของวิทยาลัย

กิจกรรมจิตอาสาและบำเพ็ญประโยชน์

วิทยาลัยได้นำแนวคิดการสร้างอาสาสมัครจิตอาสา ของมูลนิธิพุทธน้อมใจประเทศใต้วันมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสังคมจิตอาสา โดยใช้หลักพรหมวิหาร 4 ด้วยการสร้างศรัทธา ปลุกจิตสำนึกให้กับทุกคนได้ทำความดีผ่านกิจกรรมจิตอาสา ได้แก่ กิจกรรมบริจาคโลหิตเนื่องในวันพยาบาลแห่งชาติ กิจกรรมปลูกป่า กิจกรรมบริจาคหนังสือ เสื้อผ้าและสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ แก่นักเรียน ประชาชนในชุมชน

กิจกรรมเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดีในวิทยาลัย

1. กิจกรรมการแต่งกายด้วยผ้าไทยและผ้าขาว ส่งเสริมการแต่งกายด้วยผ้าไทยจึงกำหนดให้บุคลากรทุกคนแต่งกายด้วยผ้าไทยในวันพฤหัสบดี และแต่งกายเนื่องในวันสำคัญต่างๆ เช่น วันสงกรานต์ ทุกวันพระหรือวันที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญทางศาสนามีการรณรงค์ให้มีการแต่งผ้าไทยชุดขาว

2. กิจกรรมการไหว้และการแสดงความเคารพ วิทยาลัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการไหว้และการแสดงความเคารพผู้อาวุโสทำให้เกิดวัฒนธรรมในองค์กรที่ดี คือ ทุกคนเมื่อเจอกันในตอนเช้าจะทักทายด้วยการไหว้ นักศึกษาเมื่อเจออาจารย์ จะมีการไหว้แสดงความเคารพระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้อง

กิจกรรมส่งเสริมความเข้าใจและความภาคภูมิใจในวิถีชีวิต ภูมิปัญญาไทยและขนบธรรมเนียมประเพณีไทย

1. กิจกรรมรดน้ำขอพรผู้สูงอายุวันสงกรานต์ ทุกปีจะจัดให้มีประเพณีวันสงกรานต์โดยจัดให้มีกิจกรรมทำบุญเลี้ยงพระ การสรงน้ำพระ รดน้ำขอพรผู้สูงอายุ การละเล่นแบบไทย

2. กิจกรรมการเคารพครู จัดให้มีกิจกรรมไหว้ครู กิจกรรมรับหมวกและเข็มชั้นปี และกิจกรรมขอขมาอาจารย์เนื่องในวันสำเร็จการศึกษา เพื่อให้นักศึกษาได้แสดงออกถึงความกตัญญูกตเวที

ผลลัพธ์

หลังจากวิทยาลัยได้ดำเนินการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมแก่นักศึกษา และบุคลากร ผ่านกิจกรรมต่างๆ หลังสิ้นสุดปีการศึกษา 2560 พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นเชิงพฤติกรรมโดยภาพรวม คือการประเมินผลคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาโดยอาจารย์ พบว่าสูงขึ้น คือในส่วนของความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ และการมีจิตอาสา ในส่วนของบุคลากรพบว่าการมาสายในการทำงานลดลงอย่างชัดเจน เมื่อวิทยาลัยมีกิจกรรมต่างๆ จะให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม ในส่วนของการประหยัดพลังงาน พบว่าในส่วนของค่าสาธารณูปโภคลดลง

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. ผู้บริหารสูงสุด ผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนในการดำเนินงานทั้งในส่วนของงบประมาณ ระยะเวลา ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาให้ข้อเสนอแนะต่างๆ และมีการสร้างแรงจูงใจเสริมพลังในการทำความคิด

2. มีการวางแผนการดำเนินงานที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกคน มีการประเมินผลงานที่ชัดเจนและมีการถอดบทเรียนหลังจัดกิจกรรมเพื่อนำปัญหาและอุปสรรคไปปรับปรุงแก้ไข

3. มีเครือข่ายความร่วมมือในการดำเนินการจัดกิจกรรมจากหน่วยงานภายนอก เช่น วัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานพระพุทธศาสนา วัดป่าเลไลยก์วรวิหาร วัดไทรงาม เป็นต้น

บทสรุป

การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับบุคลากรและนักศึกษาได้อย่างประสบความสำเร็จนั้น จำเป็นต้องสร้างขึ้นตั้งแต่ในวัยเยาว์ให้เด็กและเยาวชนเกิดความตระหนักในเรื่องนี้อย่างแท้จริง วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนับเป็นสถาบันทางการศึกษาที่สำคัญในการหล่อหลอมคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นแก่เยาวชนที่จะเติบโตเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไปในอนาคต การสร้างวิทยาลัยคุณธรรมเป็นเรื่องที่ไม่ซับซ้อนและทำได้ง่าย อีกทั้งยังเป็นการประหยัดงบประมาณเพราะลงทุนต่ำแต่ได้กำไรมาก และสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักศึกษาได้จริง โดยหลักการของวิทยาลัยคุณธรรมสามารถนำไปใช้ได้กับทุกสถาบันทางการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 และฉบับแก้ไข 2545.

คณะกรรมการดำเนินการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม กระทรวงสาธารณสุข. (2560). แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณธรรม
จริยธรรม กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2560-2564.

จันทร์ฉาย มณีวงษ์. (2558). การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี
สุพรรณบุรี. วารสารพระปกเกล้า. (27, 1), 79-90

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติฉบับที่ 12.

ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ. (2560). กระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมอย่างไรให้ประสบ
ความสำเร็จ. กรุงเทพฯ. สหมิตรพรีนติ้งเอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.